

chodu. Byl-li však petrolej ten již v rukou spotřebitelových, pak byla jeho obchodní dráha už skončena. Spotřebitel nemůže býti vázán věc si ponechat, i když jí nepotřebuje. Dotyčná věc může se státi znova předmětem obchodu a teprve tehdy, kdyby tento obchod byl závadným pro způsob svého provádění, bylo by lze mluvit o jeho řetězové povaze. Obžalovaný R. byl tedy prvním nabyvatelem petroleje právě proto, že petrolej nekoupil v obchodě a nevzal ho z ruky toho, kdo ho mohl prodati konsumentovi. Dle předpokladu rozsudku nabyl ho ostatně za svou zvláštní činnost, úplatou za náčiní od závodů ve V., jež tudíž tady zřejmě nepřicházejí v úvahu ani jako spotřebitelé petroleje, ani jako obchodníci jím. Obžalovaný nesměl jen petrolej ten prodati do obchodu, mohl však nezávadně přepustiti jej jinému konsumentovi, v tomto případě na splátku svého dluhu.

Čís. 988.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pod skutkovou podstatu lichevního zákona nespadá odstupné, jež si odstupitel bytu vymínil, třebaš postoupení bytu bylo pouze dočasné.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1922, Kr II 754/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Brně ze dne 5. srpna 1921, jímž byl obžalovaný sprostěn dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin předražování podle § 8 čís. 3 zákona ze dne 7. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Lichevní soud odůvodnil osvobozující výrok tím, že obžalovaný Jakub K. žádal za obchodní místnost, danou jím do pronájmu, 50 K měsíčně, kterýžto peníz sám jako nájemné platil, a že dalších jím požadovaných 4000 K, po případě 1500 K bylo toliko odstupným, nikoli nájemným, což vysvítá z toho, že obžalovaný místnost, o kterou jde, nechtěl docela odstoupiti, nýbrž ji toliko dal do podnájmu a že obžalovaný tímto penízem chtěl býti odškodněn toliko za to, že by dle zákona o ochraně nájemníků nemohl vykázati Emila G-a, až by místnost onu požadoval nazpět pro svoji ženu. Zmateční stížnost státního zastupitelství, jež, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti dle čís. 9 a) § 281 tr. ř., napadá tento rozsudek a snaží se dokázati, že, když šlo o pouhé pronajmutí prázdné místnosti, nelze v úplatě, byť i snad přímo sloužití měla jako odškodnění za zákonitý, ostatně jen možný, následek pronajmutí, přece jen spatřovati nic jiného, než část nájemného, tedy úplatu ve smyslu prvního odstavce § 8 zákona o vál. lichvě, jest neodůvodněna. Předpokladů § 8 zákona o vál. lichvě tu není. V návrhu na spěšné řízení kladlo se obžalovanému za vinu, že dával sobě poskytnouti za prázdnou obchodní místnost 4050 K za první měsíc jako podnájemné. Návrh ten je však uměle ustrojen, jsa v odporu se spisy, dle nichž žádal obžalovaný toliko 50 K za místnost jako podnájemné a pak 4000 K, po případě 1500 K jako odstupné po Emilu G-ovi. Význam slova »odstupné« netřeba v rozsudku blíže vykládati, ježto kaž-

dému jest povědomo, co slovo ono znamená, totiž odměnu za to, že někdo vzdá se určitého nároku nebo práva, poskytne jinému jistou úsluhu, přenechá byt, v tomto případě obchodní místnost, která v zákoně jest na roveň bytu. To, co požadoval obžalovaný mimo výše uvedených 50 K měsíčně, nelze zahrnouti v pojem nájemného, ježto to bylo výslovně poznačeno jako odstupné. Okolnost, že obžalovaný nevzdal se místnosti oproti pronajímateli definitivně a že přijal G-a jen do podnájmu, nezbavuje požadovanou odměnu povahy odstupného, poněvadž odstupné může býti požadováno také za dočasné odstoupení místností, zvláště když v tomto případě trvání podnájemního poměru nebylo předem omezeno. Zákon rozlišuje výslovně nájemné a všelikou jinou úplatu, jež se dává za poskytnutí práv nájemních nebo podnájemních. V odstavci druhém § 14 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n., výslovně jest stanoveno: Zapovězena jsou veškerá právní jednání, kterými dosavadní nájemník dává sobě nebo někomu jinému něco poskytovatí nebo slibovatí za postoupení bytu nebo v souvislosti s tím, nebo kterými pronajímatel dává poskytovatí nebo slibovatí mimo nájemné sobě nebo někomu jinému něco za to, že pronajímá byt. Pakliže zákonodárce, chtěje postihnouti takováto jednání, stanovil na ně zvláštní sankci trestní, plyne z toho samozřejmě, že těch časů nebylo postaráno o zákonný podklad stíhatelnosti takových jednání a že tedy braní odstupného nelze podřaditi pod předpis § 8 zákona o válečné lichvě. Zmíněná, dle § 14 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n., zapovězená právní jednání jsou dle § 29 téhož zákona trestna nikoli soudně, nýbrž politickou okresní správou a tam, kde je státní policejní úřad, tímto úřadem, aniž zákon vyhrazuje — jako se děje v četných jiných administrativních předpisech a zákazech, obsahujících spolu sankci trestu politickým úřadem ukládaného — příslušnost trestních soudů pro případ, že by čin v § 14 zapovězený zakládal spolu skutkovou povahu jednání soudně trestného.

Čís. 989.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

V tom, že někdo, nemaje živnostenského povolení, kupuje pro řezníka dobytče chovné za účelem záměny za dobytče jatečné, nelze ještě spatřovati řetězový obchod.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1922, Kr I 387/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního jakožto lichevního soudu v Praze ze dne 19. ledna 1922, kterým byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaní neměli živnostenského oprávnění k obchodování dobytkem, že rolnice P-ová v Ch. nabízela obžalovanému